

Grøn Branchebeskrivelse

Scenekunst

Miljømæssig påvirkning,
motivation og barrierer.

Indhold

Grøn Branchebeskrivelse – Scenekunst	3
Hovedresultater	3
Metodebrug og datagrundlag	4
Om branchen	5
Branchens miljømæssige påvirkning.	7
Grøn organisering.	10
Motivation og grønne initiativer.	10
Barrierer og potentialer for grøn omstilling	17
Referencer.	26

Grøn Branchebeskrivelse – Scenekunst

Denne analyse er en del af Kulturens Analyseinstituts arbejde med at undersøge, hvordan forskellige dele af kulturlivet arbejder med grøn bæredygtighed. Formålet er at skabe ny viden om grønne tiltag, barrierer og potentialer i kultursektoren set fra et brancheperspektiv. Hver delanalyse stiller skarpt på én kulturbranche og denne analyse handler om scenekunstaktørerne, herunder landdelsscener, projektteatre, dansekompanier, egnsteatre, små storbyteatre, frie grupper, nycirkus, opera, musical, revy og performancekunst.

Hovedresultater

Scenekunstbranchen viser stor vilje til at arbejde med grøn omstilling, men står over for betydelige barrierer:

- 94 % af respondenterne arbejder aktivt med grønne tiltag i drift eller kunstnerisk produktion.
- 14 % fører klimaregnskab (dvs. systematiske opgørelser af CO₂-udledning og miljøpåvirkninger).
- Mange aktører er afhængige af projektmidler, og det påvirker muligheden for langsigtede investeringer i bæredygtig infrastruktur.
- Manglende viden og ressourcer nævnes som de største barrierer for videre handling.
- Samtidig viser analysen, at mange scenekunstaktører efterspørger konkrete værktøjer, guidelines og økonomisk støtte til at fremme arbejdet med grøn bæredygtighed.

Metodebrug og datagrundlag

Analysen bygger på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut gennemførte i perioden oktober 2024 til februar 2025. Undersøgelsen blev sendt ud til Dansk Scenekunsts medlemmer og til ansøgere og modtagere af støtte fra Projektstøtteudvalget for Scenekunst samt gjort tilgængelig gennem relevante faglige netværk og digitale platforme, herunder sociale medier og nyhedsbreve. Data er indsamlet blandt aktører i scenekunstbranchen – herunder både institutionsteatre, frie grupper og enkeltpersonsvirksomheder.

I alt deltog 133 respondenter fra scenekunstbranchen i undersøgelsen.

Respondentprofil:

- 36 % fra enkeltpersonsvirksomheder
- 50 % fra små institutioner (2-10 ansatte)
- 8 % fra mellemstore institutioner (11-20 ansatte)
- 6 % fra store institutioner (21+ ansatte)

Respondenterne er primært fra Region Hovedstaden (53 %) og Region Midtjylland (28 %)

Om undersøgelsen

Kulturens Analyseinstitut har som en del af opgaven Center for Bæredygtighed i Kulturlivet gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt kunst- og kulturinstitutioner i Danmark. Formålet er at kortlægge status på den grønne omstilling i drift og kunstnerisk produktion, herunder hvilke typer af klima- og miljøtiltag, der allerede arbejdes med. Samtidig kigges der på kunst- og kulturinstitutionernes oplevede udfordringer, barrierer og særlige behov i arbejdet med grøn omstilling. Grøn bæredygtighed defineres her ud fra de planetære grænser (Rockström, Will, Noone, Persson, & Scheffer, 2009) og Brundtland-kommissionens definition (Brundtland, Khalid, & Agnelli, 1987, s. 40). Spørgeskemaet er udviklet med afsæt i nordiske og europæiske forlæg og er tilpasset efter pilottests med aktører fra forskellige kulturbrancher (Heider Hov & Rogge Pran, 2024).

Metode: Webbaseret spørgeskemaundersøgelse

Metode: webbaseret spørgeskemaundersøgelse

Målgruppe: kunst- og kulturvirksomheder inden for en række afgrænsede delbrancher

Scenekunst: 133 besvarelser (89 hele, 44 delvise)

Antal besvarelser i alt: 572

Antal hele besvarelser: 365

Antal delvise besvarelser: 207

Dataindsamling: oktober 2024 – februar 2025

Små baser og statistiske begrænsninger

Da undersøgelsen omfatter 133 respondenter, vil nedbrydninger på f.eks. institutionstype eller geografi ofte medføre små datagrundlag. I sådanne tilfælde omtales forskelle i rapporten som tendenser – og ikke som statistisk signifikante forskelle. Undersøgelsen bygger desuden på frivillig deltagelse via medlemslister, netværk og åbne links, hvilket betyder, at resultaterne ikke nødvendigvis er repræsentative for hele scenekunstbranchen. Resultaterne bør derfor forstås som kvalificerede indikatorer på erfaringer og behov blandt aktører med engagement i den grønne omstilling – snarere end som et fuldstændig dækkende billede af hele branchen. Derfor skal det også medtages, at nogle af konklusionerne i analysen bygger på kvalitativ indsigt frem for statistisk robusthed. Desuden er det vigtigt at tage i betragtning, at der kan være en differentiering mellem institutionelle rammevilkår og frie aktørers mulighed og evne til at levere på bæredygtighed i deres arbejde.

Om målgrupperne

Det har været et ønske at nå bredt ud i kultursektoren, og det er i høj grad lykkedes takket være aktørernes medvirken. Undersøgelsen blev primært sendt ud gennem fagforbund og brancheorganisationer suppleret med et offentligt link, der blev delt via faglige netværk og digitale platforme. Spørgeskemaet har især været rettet mod ledere og medarbejdere med ansvar for grøn omstilling, men omfatter også selvstændige og enkeltpersonsvirksomheder.

Om branchen

Scenekunstbranchen i Danmark spænder bredt og omfatter alt fra institutionsteatre og egnsteatre til frie grupper, performancemiljøer og kommercielle produktioner. Ifølge Danmarks Statistik var der i sæson 2023/2024 over 2,6 millioner besøg på landets teatre og scener (Danmarks Statistik, 2025). Scenekunstbranchen er karakteriseret ved en kompleks finansieringsstruktur, hvor statslige og kommunale tilskud kombineres med indtægter fra billetsalg, fonde og sponsorater. Branchen er kendetegnet ved høj kunstnerisk diversitet, men også varierende økonomiske vilkår mellem aktører. En kortlægning af det frie scenekunsthelt viser, at mange aktører arbejder som selvstændige, freelancere eller projektansatte, hvilket medfører økonomisk usikkerhed og behov for støtteordninger (Udviklingsplatformen for Scenekunst og Kulturens Analyseinstitut, 2025).

Scenekunsten er kendetegnet ved sin levende og tidsbaserede form, hvor publikum og kunstnere mødes i samme rum. Scenekunsten spiller en vigtig rolle som kunstnerisk udforsker, samfundskommentator og fællesskabskabende arena – og dermed som potentiel frontløber for bæredygtige fortællinger og praksisser. Scenekunsten har en central rolle i kulturlivet – som formidler, fællesskabsramme og kunstnerisk eksperimentarium. Gennem sin levende form og store spændvidde i publikumsgrupper bidrager den til kulturel deltagelse, oplevelse og dialog – på tværs af aldersgrupper og landsdele.

Branchens miljømæssige påvirkning

Scenekunstens klima- og miljømæssige påvirkning kan analyseres ud fra scope 1, 2 og 3 i henhold til Greenhouse Gas Protocols opdeling af drivhusgasudledninger (E. Vågen Svensson, 24). Branchen er karakteriseret ved høj diversitet i organisatoriske størrelser og produktionsformer, hvilket giver store forskelle i klimaaftryk. Alligevel tegner der sig et billede af særligt to gennemgående områder med stor miljøbelastning: transport og materialeforbrug. Begge faktorer er knyttet til produktionernes midlertidige karakter, tekniske behov og mobilitet.

Scope 1 – direkte udledninger: dækker de direkte emissioner fra egne aktiviteter i scenekunstvirksomhederne. Det inkluderer især ejede og leasede biler og lastbiler samt brug af fossile brændsler ved turnéaktivitet, hvor både store og små kompagnier transporterer scenografi og teknik. Propan/gas anvendt i sceneteknisk produktionsudstyr.

Scope 2 omfatter indirekte emissioner fra indkøbt energi. Scenekunstinstitutioner anvender typisk store mængder elektricitet til scenelys, lydteknik og ventilation. Produktionen og opførelsen af forestillinger kræver ofte intensiv brug af lys og strømkrævende udstyr. Særligt scenelys med ældre halogenpærer har et højt elforbrug, selvom mange institutioner gradvist har udskiftet til LED. Scope 2 omfatter også fjernvarmeopvarmning og aircondition af teaterbygninger. Strømforbrug fra elbiler, som scenekunstaktørerne ejer, hører også under scope 2. Men CO₂-udslip knyttet til f.eks. strøm brugt af samarbejdspartnere, leverandører eller lejede arenaer og scener hører ikke under scope 2.

Scope 3 udgør størstedelen af branchens klimaaftryk og dækker de indirekte udledninger i hele værdikæden, dvs. indkøb af materialer og tjenester. Her spiller materialeforbrug til scenografi, rekvisitter, kostumer og publikumstransport en stor rolle. Ofte produceres materialer specifikt til den enkelte forestilling og har kort levetid. En rapport fra Julie's Bicycle viser, at publikumstransport kan udgøre majoriteten af en forestillings samlede klimabelastning afhængigt af beliggenhed og tilgængelighed af kollektiv transport (Julie's Bicycle, 2010). Scope 3 omfatter også flyrejser, tog og offentlig transport for ansatte og freelancere. Turnétransport med lejede køretøjer.

At beregne scenekunstens klimaaftryk vil i praksis kræve, at størstedelen af de relevante udledninger kortlægges under scope 3. Dette understreger behovet for specialtilpassede værktøjer og forenkede beregningsmodeller målrettet denne del af kulturområdet.

ESRS-vurdering

En vurdering af scenekunstaktørernes miljømæssige bæredygtighed bør ikke begrænses til GHG-protokollens system inden for scope 1-3, men kan med fordel suppleres med en vurdering inden for ESRS-principperne (EFRAG, 2023). ESRS er fælles europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering udviklet af EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) som en del af EU's direktiv for bæredygtighedsrapportering.

Her fremstår især ESRS E1, E5 (ressourceanvendelse og cirkulær økonomi) samt S1 og S3 som centrale for sektoren. Vurderingen er baseret på en faglig gennemgang af ESRS-temaerne på baggrund af indsamlede spørgeskemadata, åbne svar og eksisterende viden om materialer, produktion og praksis i feltet (Ellen MacArthur Foundation, 2024).

Scenekunstbranchen har højt klimapåvirkningspotentiale i produktion og transport, men også stor formidlingskraft i mødet med publikum og i valg af kunstneriske temaer. Det gør branchen særlig relevant i ESRS-sammenhæng på områder som E1, E5, S1 og S3.

Der eksisterer en høj grad af vilje og etisk motivation, men den manglende viden, ESG-parathed og økonomiske ressourcer hæmmer en systematisk bæredygtighedsindsats. Potentialet for grøn omstilling er stort, særligt hvis staten og fonde understøtter indsatsen med krav, midler og værktøjer.

ESRS-tema

Relevans for scenekunstbranchen

E1. Klimaændringer

Høj relevans: Scenekunstproduktion medfører væsentlige CO₂-udledninger gennem transport, scenografi og energiforbrug til lys/lyd. Scope 3 (publikumstransport, materialer) er størst. 94 % arbejder med grønne tiltag, men alene 14 % fører klimaregnskab.

E2. Forurening

Moderat relevans: Materialer (maling, lim, kostumer) og teknisk udstyr kan medføre kemikalieforbrug og affald.

E3. Vand- og havressourcer

Lav relevans: Ikke en primær påvirkningsfaktor. Vandforbrug ved drift af bygninger kan være relevant, men nævnes ikke eksplicit som indsatsområde af respondenterne i undersøgelsen.

E4. Biodiversitet og økosystemer Lav til indirekte relevans: Kun i relation til materialevalg og transport, hvis f.eks. tropiske træsorter anvendes.

E5. Ressourceanvendelse og cirkulær økonomi Meget høj relevans: Scenografier og rekvisitter er ofte midlertidige og materialekrævende. 90 % arbejder med materialelegenbrug. Der eksperimenteres med modulscenografier, og fælles materialebanker foreslås.

S1 Egen arbejdsstyrke Høj relevans: Stor andel er freelancere og projektansatte. Manglende struktur og økonomi hæmmer systematisering af grønne tiltag. 36 % er enkeltpersonsvirksomheder, og mange efterspørger kompetenceløft.

S2 Arbejdstagere i værdikæden Moderat relevans: Få arbejder strategisk med leverandørkrav. Kun begrænset ESG-viden. Flere er afhængige af indkøb gennem kommunale rammeaftaler, hvilket kan begrænse grønne valg.

S3 Berørte samfund Meget høj relevans: Scenekunst er samfundskommenterende og formidlende. 61 % ønsker at fremme bæredygtig adfærd. Mange har integreret klima som tema i kunstnerisk praksis.

S4 Forbrugere og slutbrugere Moderat relevans: Mange informerer publikum om bæredygtig produktion og drift. Men kun få har rejsepolitik eller data om publikumstransport. Stor formidlingseffekt muligt, men ikke fuldt udnyttet.

G1 Virksomhedsadfærd Moderat relevans: 66 % kender ikke til ESG-krav. Få (14 %) fører CO₂-regnskab. 26 % angiver, at grønne krav fra fonde og myndigheder kan accelerere indsatsen. Der er et udtalt behov for værktøjer og fælles standarder.

Grøn organisering

De mest markante grønne tiltag af tværgående karakter i denne del af branchen omfatter især organisationen Bæredygtigt Kulturliv NU (tidligere Bæredygtig Scenekunst NU), som har ydet en stor indsats for at kompetenceløfte danske teatre. I samarbejde med den engelske organisation Julie's Bicycle har de oversat og tilpasset guides til bæredygtig teaterproduktion og afviklet kurser og workshops i grøn omstilling.

I samarbejde med Dansk Scenekunst (tidligere Dansk Teater) har de lanceret Theatre Green Book Accelerator-programmet, som skal afprøve og implementere Theatre Green Book-metoden i en dansk kontekst. Programmet har til formål at udvikle nye bæredygtige praksisser og værktøjer gennem case-baseret afprøvning hos udvalgte teatre. Case-teatrenes erfaringer vil danne grundlag for supplerende værktøjer, kurser og workshops, som skal komme hele scenekunstheltet til gavn. Projektet er støttet af Augustinus Fonden.

Motivation og grønne initiativer

Motivationen for at arbejde med grøn omstilling i scenekunstbranchen udspringer primært af etiske og kunstneriske overvejelser. Hele 91 % af respondenterne peger på ønsket om at reducere klimaaftryk og forbedre miljøpåvirkningen som primær drivkraft, hvilket viser, at bæredygtighed ses som en naturlig forlængelse af branchens kunstneriske og samfundsmæssige ansvar (se figur 2). Hos 56 % af respondenterne har klima og grøn bæredygtighed allerede været temaer, der er blevet behandlet kunstnerisk. Og 54 % forventer fremover at sætte mere fokus på klima- og miljødagsordenen i deres kunstneriske produktion og virke.

Analysen viser også, at de største aktører har lettere ved at implementere konkrete tiltag såsom energieffektiviseringer og materialelegbrug, mens mindre aktører ofte arbejder mere ad hoc og projektbaseret. Særligt blandt mindre virksomheder og enkeltpersonsvirksomheder (som udgør 36 % af respondentgruppen) er der en stor interesse i at arbejde med grøn bæredygtighed, men også en åbenlys mangel på ressourcer og viden.

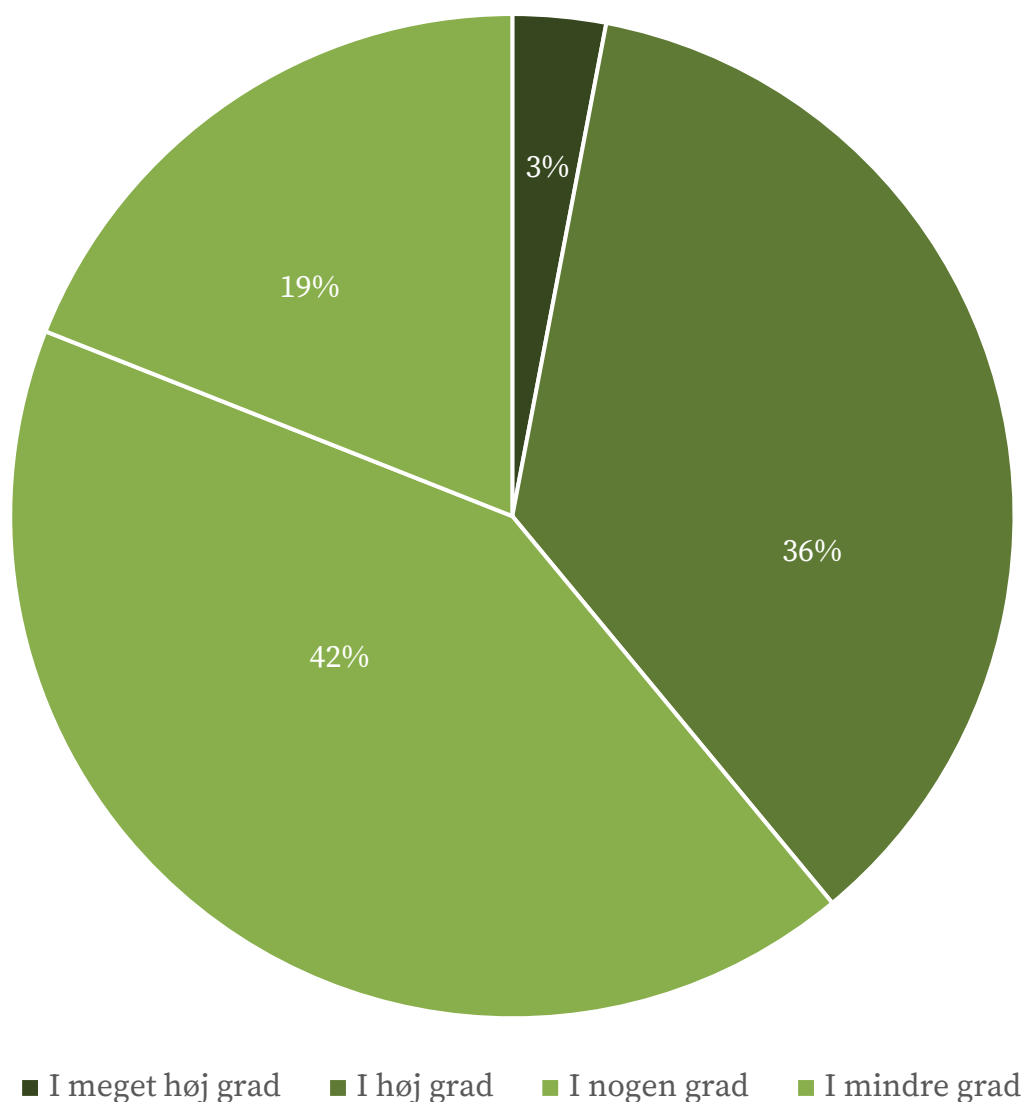
De mest udbredte initiativer omfatter materialelegbrug i scenografi (90 %) og overgangen til LED-belysning (41 %). Samtidig har 49 % af aktørerne behandlet klima- og bæredygtighedstemaer kunstnerisk, hvilket vidner om en sektor, hvor grøn omstilling og kunstnerisk praksis ofte smelter sammen.

For 1 ud af 3 er grøn bæredygtighed i høj grad integreret i det daglige arbejde

Hos 39 % af respondenterne er grøn bæredygtighed i høj grad eller meget høj grad integreret i det daglige arbejde. Samtidig peger 42 % på, at man i nogen grad har grøn bæredygtighed integreret i det daglige arbejde. De åbne svar fordeler sig i hovedtræk på fire områder: strategi (11), drift (8), formidling (12) og samarbejde med kommunale aktører (7).

Figur 1

N: 96

Kilde: Grøn spørgeundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut, 2025

Spørgsmål: "I hvilken grad er grøn bæredygtighed integreret i jeres daglige arbejde?"

Grøn bæredygtighed indgår som tema i scenekunstaktørernes strategiske planer for 60 % af respondenternes vedkommende. Samtidig har 49 % af respondenterne sat mål for deres grønne bæredygtighedsindsats i f.eks. produktionsproces, kunstnerisk indhold eller drift.

Det er vigtigt at tage i betragtning, at der blandt respondenterne kan være en differentiering mellem institutionelle rammevilkår og frie aktørers mulighed og evne til at levere på bæredygtighed i deres arbejde. Der kan være betydelig forskel på store scenekunstinstitutioners rammevilkår og ressourcer til at gøre en særskilt grøn indsats og så frie grupperes evne og mulighed for at levere på grøn bæredygtighed.

Drevet af klimaansvar og formidling

Spørger man ind til, hvad der har haft størst betydning for scenekunstaktørernes beslutning om at arbejde med grøn bæredygtighed, træder særligt to faktorer frem. 91 % af respondenterne peger på, at det er ønsket om at reducere klimaaftryk og forbedre miljøpåvirkningen, der er den vigtigste faktor. 61 % vurderer, at det er ønsket om at kommunikere og fremme bæredygtig adfærd til omverdenen, der er den vigtigste motivationsfaktor. 35 % af respondenterne vurderer, at behovet for at imødekomme krav fra stat, kommune eller fonde er en motiverende faktor.

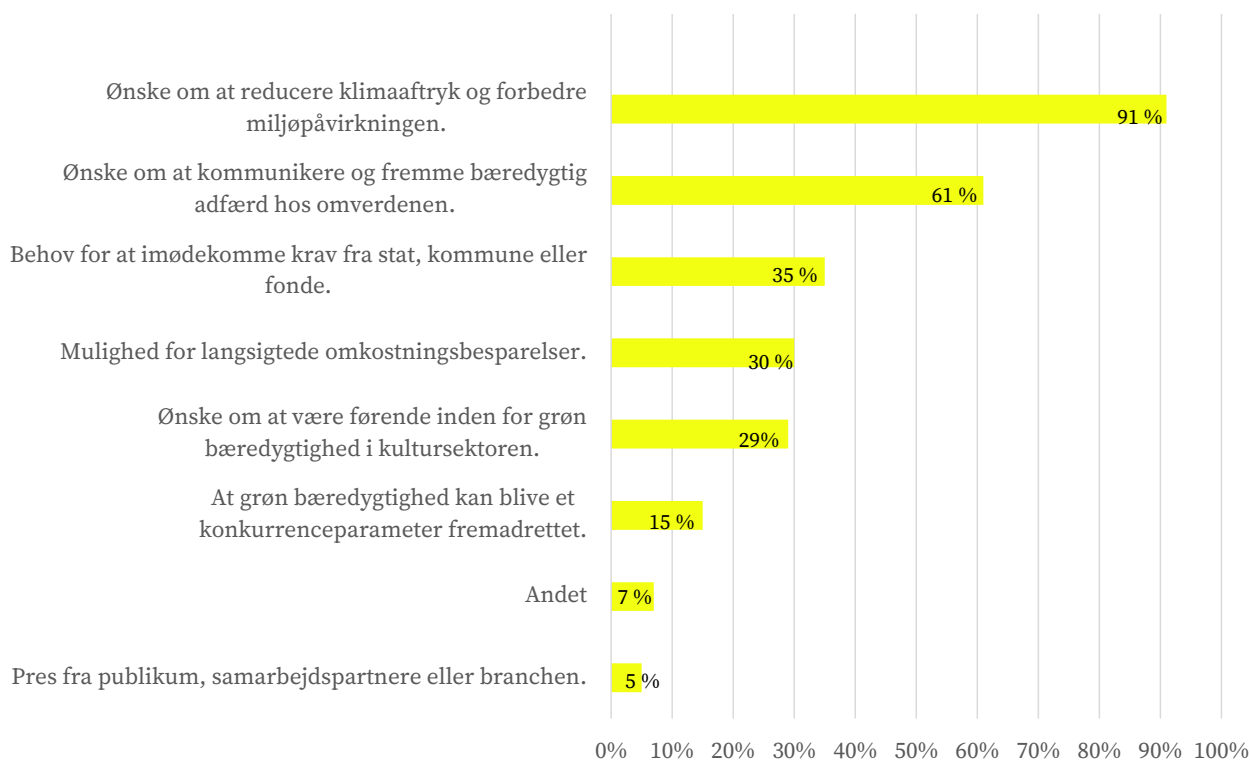
57 % af respondenterne ønsker i høj grad eller meget høj grad at gøre mere for at reducere klimaaftrykket, 38 % svarer i nogen grad, mens 4 % svarer, at man i mindre grad vil gøre mere for at reducere klimaaftrykket.

”Bæredygtighed er et særskilt ben i vores strategi og har været det i mange år. Alle medarbejdere har været med til at formulere vores strategi.”

Projektteater

Figur 2

N: 98

Kilde: Grøn spørgeundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut, 2025

Spørgsmål: "Hvilke af følgende faktorer har haft størst betydning for jeres beslutning om at arbejde med grøn bæredygtighed?"

Pres fra publikum og samarbejdspartnere motiverer kun få

Samlet set er pres fra publikum, samarbejdspartnere eller branchen ikke en faktor af stor betydning for scenekunstaktørernes beslutning om at arbejde med grøn bæredygtighed; alene 5 % peger på denne faktor. Dog ses en tendens til, at større scenekunstinstitutioner (21+ ansatte) i højere grad oplever dette som en motivationsfaktor. Her har 29 % af de store scenekunstvirksomheder svaret, at pres fra publikum, samarbejdspartnere eller branchen har haft størst betydning for deres beslutning om at arbejde med grøn bæredygtighed.

Energieffektive lyskilder og reduktion i varmekonsum

Særligt to konkrete tiltag er der stor tilslutning til. 61 % af respondenterne har opgraderet til mere energieffektive lyskilder, mens 27 % har reduceret varmekonsumet i bygningerne.

Ser vi nærmere på respondenternes svar angående, hvilke grønne tiltag scenekunstaktører har gennemført inden for el, vand og varme, har 20 % reduceret vandforbrug, og 12 % har reduceret energiforbrug i forhold til ventilation. Samtidig har 12 % foretaget opgraderinger af klimaanlæg til mere energieffektivt brug eller reduceret i brug af aircondition (temperaturregulering). 23 % af respondenterne har ikke gennemført nogen af de i spørgeskemaet foreslåede grønne tiltag.

Materialegenbrug og affaldsminimering i praksis

De hyppigste grønne tiltag inden for materialeforbrug og affaldshåndtering blandt scenekunstaktører er:

- 90 % genbruger materialer fra egen produktion
- 75 % genbruger materialer fra andre aktører
- 74 % reducerer papirforbrug (f.eks. tryksager, kopier og print)
- 51 % minimerer affald fra produktioner
- 32 % har indført særlige tiltag ud over påkrævet affaldssortering, f.eks. upcycling eller deling af overskudsmaterialer med andre teatre

Bæredygtig personaletransport: fra opfordring til politik

Kigger vi på særlige grønne initiativer, scenekunstaktører arbejder med for at nedbringe personaletransportens klimaaftryk, træder særligt et initiativ frem: 48 % af respondenterne opfordrer aktivt medarbejdere til at vælge telefonmøder eller videokonferencer i stedet for at rejse. Herudover svarer 37 % af respondenterne i undersøgelsen, at de opfordrer medarbejdere til at bruge offentlig transport, cykel eller delebil.

25 % har inkluderet bæredygtige rejseprincipper for alle ansatte i en rejsepolitik eller -strategi. Det tyder på, at opfordringen til bæredygtig personaletransport hos respondentgruppen ikke kun befinder sig på et mundtligt plan, men er omsat til en egentlig rejsepolitik.

Publikumstransport: lav indsats, stort potentiale

Transport står for en stor del af Danmarks samlede CO₂-udledninger. Ifølge CONCITO er transport en af de største kilder til forbrugsbaserede udledninger i Danmark, og dette inkluderer både privat og offentlig transport (Michael Minther, 2023, s. 7).

Respondenterne i undersøgelsen blev præsenteret for en række grønne tiltag, der kan være medvirkende til at nedbringe klimaafttrykket forbundet med publikumstransport, herunder at indhente relevante data eller foretage en brugerundersøgelse for at kunne kortlægge brugernes transportvaner.

42 % af respondenterne har ikke gennemført nogen af de foreslåede grønne tiltag. 27 % af respondenterne formidler forskellige offentlige transportmuligheder og cykelruter til publikum via f.eks. hjemmeside. 10 % af respondenterne har indsamlet relevante data om brugernes transportadfærd og lavet brugerundersøgelser af publikums transportadfærd. 4 % belønner publikums grønne transportvalg ved at nedsætte forestillingens billetpris.

Transport er en af de største kilder til forbrugsbaserede CO₂-udledninger i Danmark (Michael Minther, 2023, s. 7). I sæson 2023/2024 havde scenekunstbranchen 2,6 millioner besøg på landets scener (Danmarks Statistik, 2025). Dette peger på et betydeligt potentiale for at påvirke publikums transportvaner i en grønnere retning.

Kommunikation og greenhushing i scenekunsten

6 ud af 10 scenekunstaktører formidler eller kommunikerer ikke om egne tiltag eller aktiviteter inden for den grønne dagsorden til omverdenen. Formidling om den grønne dagsorden sker både gennem kunstnerisk indhold og temaer – og via kanaler som sociale medier, arrangementer og netværk med andre aktører.

Blandt de 60 %, der ikke formidler eller kommunikerer om egne grønne tiltag, peger 67 % på manglende tid som hovedårsag, og 46 % fremhæver mangel på personale. Frygt for dårlig presse eller shitstorms fylder meget lidt (4 %), men 15 % angiver frygt for at blive anklaget for greenwashing som en væsentlig årsag til den manglende kommunikation.

Begrebet greenhushing dækker over, at man bevidst undlader at kommunikere om konkrete grønne indsatser – typisk af frygt for kritik, fejlfortolkning eller at fremstå utroværdig. Denne tilbageholdenhed kan have konsekvenser: Manglende kommunikation kan gøre det sværere at skabe engagement internt i organisationen og eksternt i forhold til samarbejdspartnere og publikum. Og det kan gøre, at branchen i mindre omfang erfaringsdeler og dermed løfter hinandens indsats.

Adspurgt om, hvilke grupper scenekunstaktørerne informerer om bæredygtig produktion og drift, peger respondenterne på publikum/brugere (81 %), fonde (67 %), medarbejdere

(67 %), andre kulturaktører (f.eks. gennem vidensdeling med kolleger i andre dele af kultursektoren eller med kolleger i kommunale forvaltninger) (52 %), derudover offentlige myndigheder (44 %), og 7 % informerer leverandører.

”At indkøbe bæredygtig scenografi eller sørge for at sortere sit affald i administrationen er bare ikke vores vigtigste punkt at kommunikere ud.”

Landsdelsscene

Bæredygtige indkøb og grønne samarbejder med leverandører

Scenekunstaktører har i forbindelse med produktion ofte en række indkøb af materialer til f.eks. scenografi og kostumer. 56 % af respondenterne træffer bevidste valg af miljøcertificerede eller bæredygtige materialer ved indkøb. 52 % vurderer produktets eller materialets bæredygtighed og miljøkrav ved engangskøb.

Adspurgt om, hvilke grønne tiltag man har gennemført inden for indkøbspolitik, svarer 39 %, at man ikke har indført nogen grønne tiltag. 18 % stiller krav til etisk og ansvarligt indkøb (f.eks. fair løn, ordentlige arbejdsvilkår, forbud mod børnearbejde) og krav til bæredygtige transportløsninger.

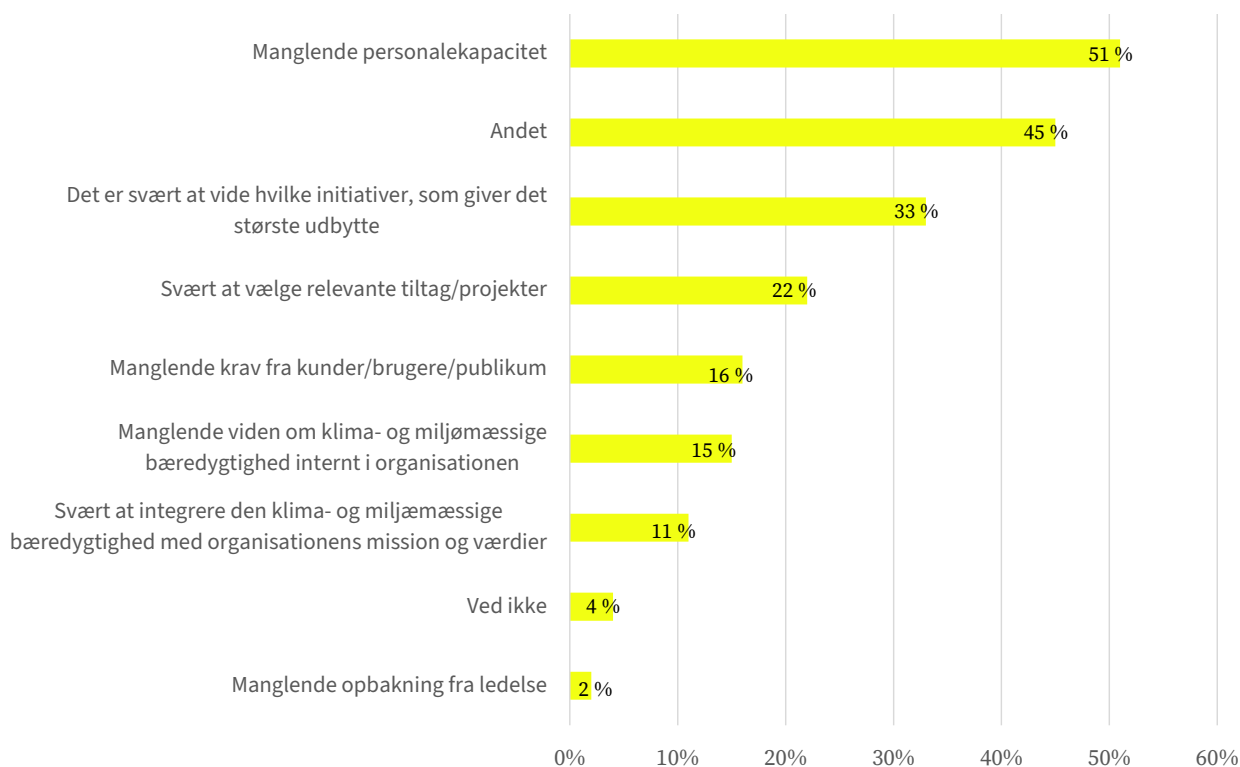
9 % stiller krav til leverandørers miljøcertificeringer, og 7 % stiller krav til, at leverandører skal minimere CO₂-aftryk. Svarene indikerer, at der arbejdes med grønne hensyn – men ofte ad hoc snarere end strategisk.

Barrierer og potentialer for grøn omstilling

Manglende ressourcer og praktiske rammer er de største benspænd for at reducere klimaaftrykket. Lidt mere end halvdelen af respondenterne peger på manglende personalekapacitet som den største udfordring for, at de kan reducere klimaaftryk. 1 ud af 3 respondenter peger på, at det er svært at vide, hvilke initiativer der giver størst udbytte. Kigger vi i de åbne svar i kategorien andet (45 %), fremgår det, at økonomi spiller en væsentlig rolle. Andre udfordringer kan bl.a. være, at man bor i en fredet bygning, og at klimaforbedringer på bygningen derfor kan være vanskelige at gennemføre. Desuden nævnes det, at de firmaer, der producerer teater teknik, ikke alle har omstillet deres produktion. Flere respondenter repræsenterer turnerende teatre, og de beskriver, at det kan være svært at reducere klimaaftrykket på tur- nétransport, og at udskiftning af varevogne til elvarevogne kan være bekosteligt.

Figur 3

N: 89

Kilde: Grøn spørgeundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut, 2025

Spørgsmål: "Hvad er efter din mening de største udfordringer, for at I kan reducere jeres virksomheds klimaaftryk?"

Manglende opbakning fra ledelse tegner sig alene for 2 %. Her bør det nævnes, at 70 % af respondenterne er ansat som en del af ledelsen, og derfor kan der forventes en vis bias ved netop spørgsmålet om opbakning fra ledelse.

11 % oplever, at det er svært at integrere den klima- og miljømæssige bæredygtighed med organisationens mission og værdier. Det tyder på, at mange oplever en god overensstemmelse mellem scenekunstens samfundsrolle og arbejdet med bæredygtighed.

”Det kræver mange flere ressourcer og midler at vælge bæredygtigt. F.eks. er det meget billigere at flyve end at tage nattoget. Det tager meget lang tid at prøve at finde brugte materialer og udstyr til produktioner i stedet for at købe nyt.”

Teaterkompagni

Fører ikke klimaregnskab eller kender til ESG-rapportering

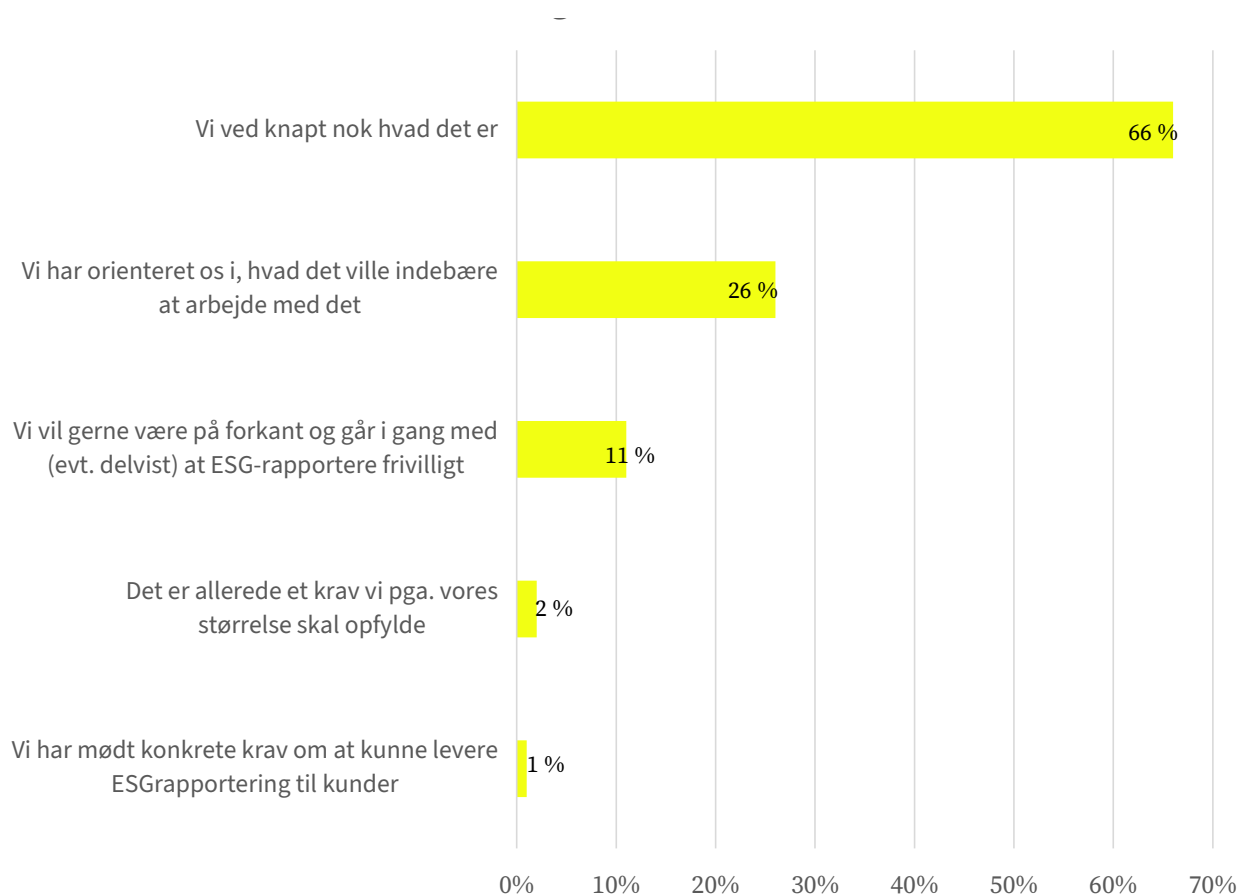
66 % af respondenterne svarer, at de knap nok ved, hvad ESG-rapportering er. Scenekunstaktørerne er ikke direkte omfattet af CSRD-direktivet.

Adspurgte, om respondenterne fører et CO₂-regnskab, svarer 81 % nej, 4 % ved ikke, mens 14 % svarer ja. Derfor kan vi med en vis sikkerhed pege på, at CO₂-beregning ikke er en del af scenekunstaktørernes nuværende fokus på grøn bæredygtighed.

Det er et centralt fund i rapporten, at der er lavt kendskab til ESG-begrebet og begrænset brug af klimaregnskaber på scenekunstmrådet. Det er forventeligt pga. delbranchens sammensatte struktur og begrænsede ressourcer. De fleste frie kompagnier og mindre organisationer har ikke kapacitet til at arbejde systematisk med bæredygtighedsrapportering, og der findes kun få kulturtilpassede klimaberegningsværktøjer. Samtidig efterspørger over halvdelen af respondenterne et kompetenceløft (se figur 5).

Figur 4

N: 91

Kilde: Grøn spørgeundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut, 2025

Spørgsmål: "Har I forholdt jer til ESG-rapportering direkte eller indirekte (jf. EU-direktivet CSRD om krav til virksomheders bæredygtighedsrapportering, herunder dobbelt væsentlighedsvurdering)?"

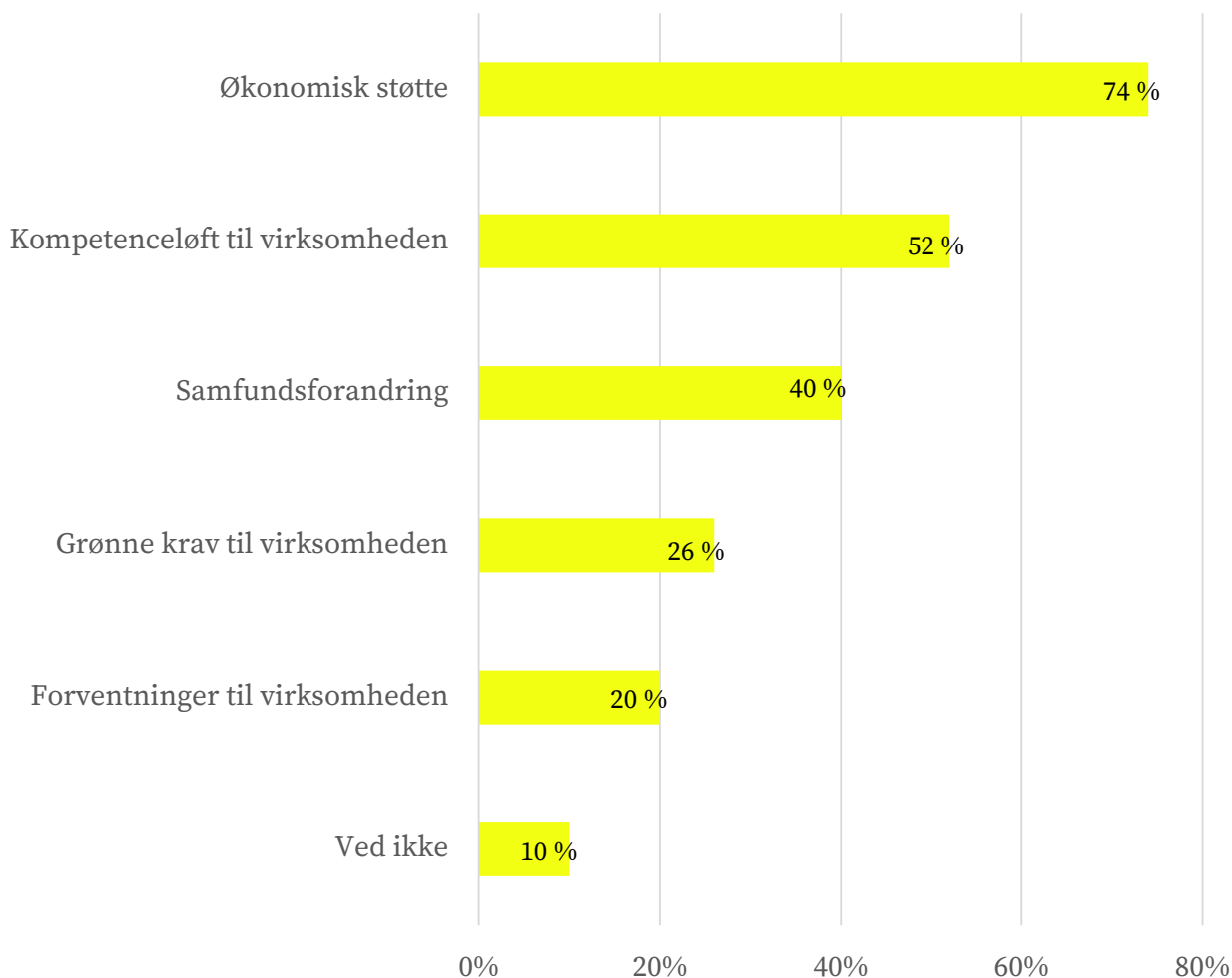
Scenekunstaktørerne efterspørger øget investering i branchens grønne omstilling

Når vi kigger samlet set på undersøgelsen, tegner der sig et billede af, at scenekunstaktørerne har brug for mere strukturel støtte til at styrke den grønne dagsorden. Spurgt ind til, hvad der skal til fra eksterne aktører for at accelerere scenekunstens grønne omstilling, svarer 74 % af respondenterne, at der er behov for økonomisk støtte. Lidt over halvdelen af respondenterne har behov for kompetenceløft til virksomheden.

40 % peger på behovet for samfundsforandring. Samfundsforandring betyder i denne undersøgelse øget betalingsvillighed hos publikum samt ændrede samfundsnormer og -vaner. 26 % peger på, at eksterne aktører skal stille grønne krav til scenekunstaktørerne. 20 % peger på, at forventninger til scenekunstaktørerne skal accelerere den grønne omstilling.

Figur 5

N: 89

Kilde: Grøn spørgeundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut, 2025

Spørgsmål: "Hvad mener du, der skal til fra eksterne aktører for at accelerere jeres virksomheds og branches grønne omstilling?"

"Det er en udfordring ved kulturektorens økonomi, at man oftere støtter nyproduktioner og i mindre grad genopsætninger."

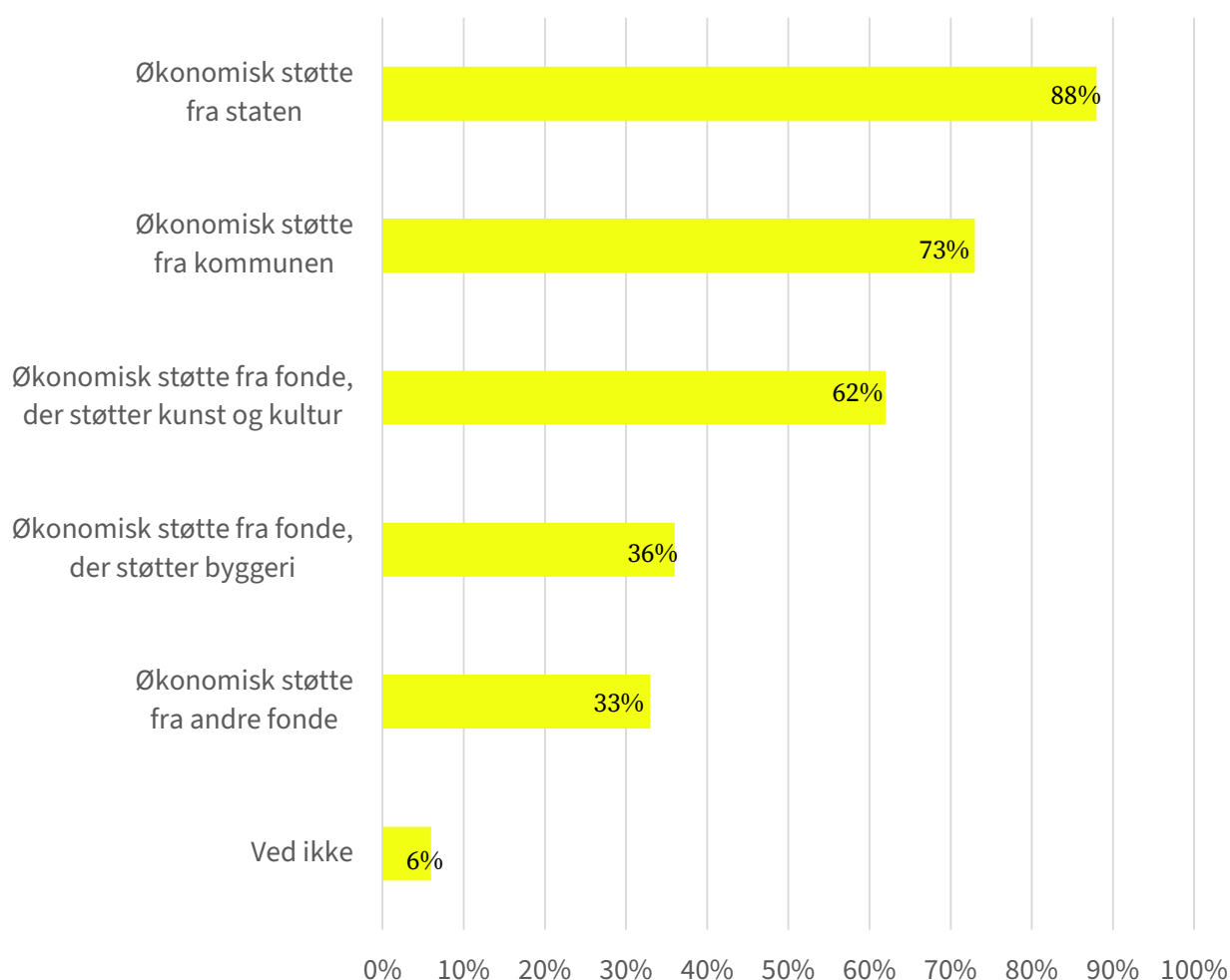
Lille storbyteater

Scenekunstaktører ønsker statslig økonomisk støtte til grøn omstilling

Dykker vi ned i tallene, kan vi se, at næsten 9 ud af 10 af respondenterne mener, at den økonomiske støtte til den grønne dagsorden skal komme fra staten. Og 7 ud af 10 peger på, at støtten skal komme fra kommunerne. 6 ud af 10 mener, at den økonomiske støtte til den grønne dagsorden skal komme fra fonde, der støtter kunst og kultur.

Figur 6

N: 66

Kilde: Grøn spørgeundersøgelse, Kulturens Analyseinstitut, 2025

Spørgsmål: "Hvor mener du, den økonomiske støtte til den grønne dagsorden skal komme fra?"

Scenekunstaktører ønsker grønt kompetenceløft

I figur 5 fremgår det, at 52 % af respondenterne efterspørger kompetenceløft, og adspurgte om hvilken type kompetenceløft svarer 83 %, at man ønsker nem adgang til videreuddannelse inden for bæredygtig kunst- og kulturproduktion. Dansk Scenekunst, Bæredygtigt Kulturliv NU og en række partnere tilbyder Theatre Green Book Accelerator-programmet, som netop har til formål at videreuddanne scenekunstaktører inden for bæredygtig scenekunstproduktion. 7 ud af 10 respondenter ønsker nem adgang til flere bæredygtige materialer og services hos leverandører. Samtidig efterspørgeres nem adgang til uddannelse inden for bæredygtig drift og ledelse (67 %) og nem adgang til uddannelse inden for klimaberegning (59 %).

Kan grønne krav accelerere scenekunstaktørernes grønne omstilling?

35 % af respondenterne peger på behovet for at imødekomme krav fra stat, kommune eller fonde som en motiverende faktor for at arbejde med den grønne omstilling (se figur 2). Det er særlig interessant, når 26 % af respondenterne samtidig vurderer, at grønne krav til scenekunstaktørerne er det, der skal til for at accelerere den grønne omstilling. Når respondenterne spørges ind til, om der allerede følger "grønne betingelser" med i forbindelse med finansiering af scenekunstaktørernes produktion og drift, svarer 41 % ja. Udtrykket "grønne betingelser" kan indbefatte at formulere grønne ambitioner i en ansøgningsproces, afrapportere på grønne initiativer, demonstrere, at man imødekommer reduktionsmål, eller at man skal indgå i en erfaringsudveksling med andre aktører om implementeringen af konkrete grønne initiativer.

Når respondenterne bliver spurgt ind til, hvilke produktions- og driftsstøttegivere der stiller "grønne betingelser", ser fordelingen således ud: fonde, der støtter kunst og kultur (58 %), kommune (48 %), stat (48 %).

Men hvilke grønne betingelser er på spil? Halvdelen af respondenterne svarer, at den mest almindelige grønne betingelse er at formulere sine grønne ambitioner i forbindelse med ansøgningsprocesser. 28 % svarer, at man oplever at skulle afrapportere på grønne initiativer. Og 21 % af respondenterne skal løbende have dialog med eksterne bidragsydere om det løbende arbejde med grøn bæredygtighed og/eller indgå i erfaringsudveksling.

På baggrund af de tal kan vi iagttage, at krav fra stat, kommune eller fonde kan udgøre en væsentlig motiverende faktor for respondenterne i undersøgelsen. Samtidig kan vi se, at der for respondenternes vedkommende kan være potentiale for at accelerere den grønne omstilling, hvis støttegivere stiller tydeligere grønne betingelser.

Fælles standarder og klima- og miljøcertificering til kultursektoren som vejen frem?

For

Respondenterne bliver afslutningsvis spurgt ind til, om de har brug for en klima- og miljøcertificering særligt til kultursektoren, og om det vil hjælpe med en fælles standard for grøn bæredygtighed i forbindelse med kunst- og kulturinstitutioner. De mest fremtrædende argumenter for en klima- og miljøcertificering er, at den kan styrke både legitimitet og politisk-strategisk forankring. Flere respondenter peger på, at det vil lette vejen til målet, at der er fælles retningslinjer. En fælles certificering kan skabe et fælles sprog og give mulighed for sammenligning og vidensdeling – så man ikke selv behøver at opfinde den dybe tallerken. En respondent peger på, at ensartethed vil understøtte samarbejde og erfaringsudveksling.

Imod

De mest fremtrædende argumenter imod en klima- og miljøcertificering eller en fælles bæredygtighedsstandard for kunst- og kulturinstitutioner er, at man i stedet burde støtte op om de gode aktører og deres indsats uden at skabe flere systemer med nye restriktioner, fordi krav ikke altid er vejen til større ansvarlighed. Oplysning og netværksdannelse inden for scenekunst, hvor man erfaringsudveksler, deler materialer og låner rekvisitter af hinanden, kan i lige så høj grad understøtte den grønne udvikling på scenekunstmrådet.

”En fælles standard kan måske fremme en offentlig samtale om, hvad det kræver at producere mere bæredygtigt. Det giver ikke mening at kræve af os, at vi producerer mere bæredygtigt, hvis der ikke enten følger øgede bevillinger eller et ændret resultatkrav med.”

Egnsteater

Veje frem

Analysen viser, at sektoren rummer en betydelig innovationskraft. Mange aktører er vant til at arbejde eksperimenterende og projektorienteret, hvilket kan understøtte hurtig omstilling, hvis de rette værktøjer, viden og støtteordninger er til stede. En styrket politisk prioritering af grøn scenekunst, f.eks. via målrettede puljer eller krav i bevillinger, vil kunne accelerere udviklingen yderligere. De grønne initiativer, som allerede eksisterer igennem brancheorganisationer som Dansk Scenekunst, spiller en stor rolle for scenekunstaktørernes fortsatte kompetenceløft og videreuddannelse.

Et oplagt næste skridt kunne være, at fonde målretter puljer mod grøn scenekunst for at fremme omstillingen. Ligeledes er det oplagt at styrke netværk for vidensdeling mellem store og små aktører i scenekunstbranchen. Udvikling af fælles materialebanker kan styrke graden af genbrug og upcycling af materialer i scenekunstproduktioner.

56 % af respondenterne har allerede behandlet klima og grøn bæredygtighed som kunstneriske temaer. Og 54 % forventer fremover at sætte mere fokus på klima- og miljødagsordenen i deres kunstneriske produktion og virke. Derfor er et oplagt næste skridt at øge fokus på scenekunstens mulighed for at bidrage til bevidstgørelse og samfundspåvirkning (jf. f.eks. SDG 13.3 om oplysning og holdningsdannelse og 4.7 om demokratiske processer). Scenekunsten når 2,6 millioner publikummer årligt og har stort potentiale for at præge adfærd gennem kunstneriske temaer og formidling.

Opsummering, der kobler barrierer, behov og mulige indsatser i scenekunstbranchen i forhold til grøn omstilling – fordelt på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Niveau	Barrierer	Behov	Mulige indsatser
Nationalt	Manglende langsigtet finansiering	Økonomisk støtte (74 %)	Statslige puljer målrettet mod grøn scenekunst
	Lav ESG-parathed og få klimaregnskaber (14 % fører regnskab)	Nationale standarder og certificeringer	Nationale krav til grøn rapportering ifm. støtte
	Uens støttevilkår mellem nyproduktion og genopsætning	Adgang til klimaberegningsværktøjer	Udvikling af kulturtilpassede ESG-modeller og CO ₂ -værktøjer
Regionalt	Uens rammevilkår og samarbejde på tværs af kommuner og regioner	Regionale netværk og samarbejder	Udvikling af fælles materialebanker og delingsplatforme
	Begrænset adgang til fælles ressourcer som materialebanker	Adgang til bæredygtige materialer og genbrugssystemer	Styrkelse af vidensdeling og case-baserede udviklingsforløb i regioner
Lokalt	Mangel på personale og viden (51 % peger på personalemangel)	Kompetenceløft (52 %)	Workshops og kurser i bæredygtig produktion (f.eks. Theatre Green Book Accelerator)
	Praktiske rammevilkår som fredede bygninger eller turnélogistik	Let adgang til grønne løsninger i daglig drift	Strategisk rådgivning og støtte i drift og ledelse
		Teknisk opkvalificering og inspiration fra større institutioner	Lokal støtte til grønne løsninger (LED, varmeoptimering, affaldssortering)

Referencer

Brundtland, G.H., Khalid, M., Agnelli, S., Casanova, P.G., Lang, I., & Padika, L.M. (1987). Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future. Oslo: FN's Verdenskommission for Miljø og Udvikling.

Danmarks Statistik. (10.1.2024). Danmarks Statistik. Hentet fra Danmarks Statistik: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=51449>

Danmarks Statistik. (30.3.2025). Aktivitet på danske teatre efter genre, type, publikumsgruppe. Hentet fra Danmarks Statistik: <https://www.statistikbanken.dk/scene10a>

E. Vågen Svensson, L.e. (12.10.2024). Nordic Green Roadmap: The Nordic House in the Faroe Islands. Hentet fra The Nordic House in the Faroe Islands: <https://nlh.cdn.fo/savn/3hfhnbac/nordicgreenroadmap.pdf?s=kqFgqdueFXEdpDk3BMd0LhK1sSk>

EFRAG. (22.12.2023). Den Europæiske Unions Tidende: eur-lex.europa.eu. Hentet fra Den Europæiske Union: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202490459

Ellen MacArthur Foundation. (1.12.2024). Circular economy introduction: topics: Ellen MacArthur Foundation. Hentet fra Ellen MacArthur Foundation: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/topics/circular-economy-introduction/overview>

Heider Hov, D., & Rogge Pran, K.K. (8.3.2024). Klima- og miljøarbeid i kultursektoren. Hentet fra Kulturdirektoratet: <https://www.kulturdirektoratet.no/documents/10157/f01fac60-382f-4c14-babc-c9838d8a6d12>

Julie's Bicycle. (12.12.2010). Volume 3: Theatre Report: Julie's Bicycle. Hentet fra Julie's Bicycle: https://juliesbicycle.com/wp-content/uploads/2022/01/MA_Vol3_Theatre_Report_2010.pdf

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. (2024). Køreplan for energieffektivitet. København: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Kulturanalys Norden. (1.5.2023). Norden. Hentet fra Norden: <https://pub.norden.org/nordiskkultur fakta2023-01/index.html>

Michael Minther, C.L. (2023). Danmarks globale forbrugsudledninger, sammenfatning. København: august.

Rockström, J., Will, S., Noone, K., Persson, Å., Scheffer, M., & Hansen, J. (2009). A safe operating space for humanity. *Nature*, 461, 472-275.

Udviklingsplatformen for Scenekunst og Kulturens Analyseinstitut. (30.4.2025). UP's kortlægning af det frie felt i scenekunsten: Udviklingsplatformen for Scenekunst. Hentet fra Udviklingsplatformen for Scenekunst: <https://www.udviklingsplatformen.dk/assets/uploads/UP-Kortl%C3%A6gning-af-det-frie-felt-i-scenekunsten.pdf>

Kolofon

Grøn branchebeskrivelse – Scenekunst 2025

Forfatter: Jacob Teglgaard

Redaktion: Jens Christian Nielsen, Esben Danielsen og Karen Broberg

Ekstern faglig kvalificering: Linnéa E. Vågen Svensson

Grafisk design: Anton Vinther

Udgiver:

Kulturens Analyseinstitut

Stændertorvet 3 D

4000 Roskilde

info@kulturanalyser.dk

www.kulturanalyser.dk

Må gerne citeres eller anvendes med behørig reference.

Reference til publikation: Teglgaard, J. (2025). Grøn branchebeskrivelse – Scenekunst 2025. Kulturens Analyseinstitut.

KULTURENS ANALYSEINSTITUT

Kulturens Analyseinstitut
info@kulturanalyser.dk
kulturanalyser.dk
(+45) 69 16 26 69
Stændertorvet 3 D,
4000 Roskilde, Danmark